

**WSPÓŁCZESNA
POLSKA POEZJA**

Marcin Świetlicki (ur. 24 grudnia 1961 w Lublinie)

•poeta, powieściopisarz, dziennikarz, wokalista

Twórczość poetycka

- 1992: *Zimne kraje*
- 2001: *Czynny do odwołania*
- 2003: *Nieczynny*
- 2003: *Wiersze wyprane*
- 2004: *49 wierszy o wódce i papierosach*
- 2007: *Muzyka Środka*
- 2007: *Nieoczywiste*
- 2013: *Jeden*
- 2016: *Drobna zmiana*
- 2018: *Polska (wiązanka pieśni patriotycznych)*
- 2019: *Ale o co ci chodzi?*

Marcin Świetlicki. Zespół *Świetliki*

Listopad

Listopad, niemal koniec świata, kilka minut przed zmierzchem.

Schroniłem się w kawiarni, siadłem tyłem do światła. Wolne? Zajęte - odpowiadam, rzucam kurtkę na to drugie krzesło.

Och, gotów jestem już wyjść z tego miasta, ręce wytrzeć o liście, cały ten kurz, tłuszczy miasta wytrzeć o liście, wyjdź ze mną, zobaczysz.

Znudzimy się i pozabijamy po tygodniu, ale pomyśl o tych łunach, które pozostawimy za sobą, o tych wszystkich miejscach i kobietach, mężczyznach; pomyśl - z jaką ulgą

będziemy krzyczeć w hotelowym pokoju, na najwyższym piętrze, a nasze krzyki dotrą na pewno aż na portiernię. Wolne? Już, już za chwilę będzie wolne - odpowiadam.
Zmierzch.

Jacek Podsiadło (ur. 7 lutego 1964 w Szewnie)

- Poeta, prozaik, tłumacz, dziennikarz, felietonista.

Twórczość:

- *Nieszczęście doskonałe*, 1987.
- *Wiersze wybrane 1985–1990*, 1992.
- *Arytmia*, 1993.
- *Niczyje, boskie*, 1998.
- *Wiersze wybrane 1990–1995*, 1998.
- *I ja pobiegłem w tę mgłę*, 2001.
- *Kra*, 2005.
- *Trzy domy*, 2009.
- *Czerwona kartka dla Sprężyny*, 2009.
- *Pod światło*, 2011.
- *Przez sen*, 2014.
- *Konie, dziewczyna i pies. Pamiętnik*, 2019

Jacek Podsiadło

Noc nr 40

Chciałbym, żeby ona wróciła. Chciałbym powiedzieć jej:

„Nie skrzywdziłem żadnego z narodów. Nie nawoływałem do wojny.

Nie budowałem więziennych gmachów, nie ciemiężyłem słabych.

Do zwierząt ni ludzi nie strzelałem, nie gardziłem Miłością.

Jeśli widziałem światło, podążałem za nim.

Przed ciemnością nie uciekałem.

Nie rzucałem bomb i nie wypuszczałem paralizujących gazów.

Co zrobiłem, że odeszłaś? Moje małe zbrodnie nie są warte aż tyle.”

Chciałbym zniewolić narody, aby wydobywały dla niej rudę, węgiel

i diamenty, aby budowały dla niej świątynie i przerzucały mosty

przez przepaście. Ona wróci. Moje wiersze to sprawią,

sprawią to moje zaklęcia, moja tęsknota; wessie ją ta próżnia.

Nagrody literackie:

- 1994 - nagroda im. Georga Trakla
- 1998 - Nagroda Fundacji im. Kościelskich
- 2000 - Nagroda im. Czesława Miłosza (2000);
- 2015 - Wrocławska Nagroda Poetycka „Silesius” za całokształt twórczości
- 2015 - Nagroda Poetycka im. Wisławy Szymborskiej za tom *Przez sen*
- 2017 - Wrocławska Nagroda Poetyką „Silesius” za tom *Włos Bregueta*.

Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki

Nagrody i nominacje:

- 1991 - Nagroda im. Kazimierzy Iłłakowiczówny
- 1991 - Nagroda im. Józefa Czechowicza
- 1994 - Nagroda Literacka im. Barbary Sadowskiej
- 2006 - Nagroda Literacka Gdynia (2006) - za tom *Dzieje rodzin polskich*
- 2009 - Nagroda Literacka Gdynia (2009) za tom *Piosenka o zależnościach i uzależnieniach*
- 2009 - Nagroda Literacka „Nike” (2009) za tom *Piosenka o zależnościach i uzależnieniach*
- 2012 - Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius (2012) za tom *Imię i znamię*
- 2020 - Wrocławska Nagroda Poetycka SILESIUS za całokształt twórczości

XVII.

przyjaciel to ktoś kto przychodzi
do twojego domu z pakunkiem książek
i nie dba o nic a najmniej
o siebie kiedy go zagadnąć o zdrowie

przyjaciel to ktoś kto o nieoznaczonej
porze przychodzi do twojego domu
i nie zostawia cię z pakunkiem pięciu
sześciu książek lecz pięknie

opowiada gdzie był i u czyjego grobu po raz
pierwszy dowiedział się prawdy o sobie

(z tomu *Piosenka o zależnościach i uzależnieniach*)

A close-up portrait of Tomasz Różycki, a man with short, graying hair and a beard, looking slightly to the right. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt.

— Tomasz Różycki (ur. 29 maja 1970 w Opolu)

Twórczość poetycka:

- *Vaterland* (1997)
- *Anima* (1999)
- *Chata Umaita* (2001)
- *Świat i antyświat* (2003)
- *Wiersze* (2004)
- *Dwanaście stacji* (2004)
- *Kolonie* (2006)
- *Księga obrotów* (2010)
- *Bestiarium* (2012)
- *Tomi. Notatki z miejsca postoju* (2013)
- *Litery* (2016)
- *Kapitan X* (2020)

Tomasz Różycki

Nagrody:

- 2004 - laureat nagrody Kościelskich za poemat "Dwanaście stacji",
- 2010 - laureat Nagrody „Kamień”, przyznawanej podczas Festiwalu „Miasto Poezji”.

Miłość

Miłość, wojna chemiczna w organizmie.
Hipotalamus, część międzymózgowia
wyprowadza kohortę za kohortą
hormonów w wielkiej samobójczej misji
rozśmieszenia cezara. Stąd żywsza krew,
pot, drżenie dłoni itepe itede.
Stąd swąd, gdy już cię nie chce, kiedy
odchodzi.
Ciało pracowicie zbiera drzazgi,
szczapy z zatrzasniętych drzwi, by
ułożyć
z nich stos żałobny, na którym się spali.
Stąd też splątanie. To, że tam daleko
odgarniasz włosy, a ja jestem ręką.

Z tomu Kapitan X (2020)

Jakub Kornhauser (ur. 16 stycznia 1984 w Krakowie)

• poeta, tłumacz, eseista, redaktor, krytyk literacki i literaturoznawca

Tomy poetyckie:

- *Niebezpieczny paragraf* (2007)
- *Niejasne istnienia* (2009)
- *Drożdżownia* (2015)
- *Dziewięć dni w ścianie* (2019)

Jakub Kornhauser

"Biały kwadrat na białym tle (Malewicz)"

Przepaliła się żarówka w piwnicy. Trutka na szczury, kurz. Nie wiem, który rower jest mój, wszystkie są identyczne. Próbuję znaleźć dozorcę, wyjechał do rodziny. W pudełku trzymam kości do gry, potykam się o czyjeś narty. Byłem pewien, że mam klucz, nie oddałem butelki po kefirze. Długie schody: należy stąpać co drugi stopień, prawie spadam. Maszyny do pisania (jestem na pchlim targu). Ktoś układa na ceracie popsute budziki, inny śpiewa. Szukam żarówek, ale są tylko wypchane żaby i krety. Naprawiają dach w tureckich swetrach, muszę zdążyć na pociąg.

[z tomu "Drożdżownia"]

Andrzej Sosnowski

(ur. 29 maja 1959 w Warszawie)

Poeta, tłumacz, redaktor czasopisma „Literatura na Świecie”

Poezje, dzieła wybrane:

- *Życie na Korei*, 1992
- *Oceany*, 1996
- *Zoom*, 2000
- *Taxi*, 2003
- *Gdzie koniec tęczy nie dotyka ziemi*, 2005
- *Dożynki*, 2006
- *Po Tęczy*, 2007
- *Poems*, 2010
- *Sylwetki i cienie*, 2012
- *Zmienia to postać legendarnych rzeczy* 2015 (wybór wierszy)
- *Dom ran*, 2015
- *Trawers*, 2017

Nagrody Andrzeja Sosnowskiego

- nagroda Fundacji im. Kościelskich (1997)
- nagroda miesięcznika "Odra" (1997)
- Wrocławska Nagroda Poetycka *Silesius* za książkę „Po tęczy” (2008)
- Laureat Nagrody Osobnej – specjalnego wyróżnienia Nagrody Literackiej Gdynia w 2011.
- Nagroda Literacka Gdynia za tom "Sylwetki i cienie,, (2013)
- Wrocławska Nagroda Poetycka "Silesius" za całokształt twórczości (2017).

Utwór Andrzeja Sosnowskiego
pt. *Wiersz (Trackless)* jako mural na
ścianie gimnazjum w Lublinie.

Dariusz Sońnicki

(ur. 1969 w Kaliszu)

Dzieła wybrane:

- *Marlewo*, 1994
- *Symetria*, 2002
- *Skandynawskie lato*, 2005
- *Państwo P.*, 2009
- *O rzeczach i ludziach. Wiersze zebrane 1991-2010*, 2011
- *Spóźniony owoc radiofonizacji*, 2014
- *Wysokie ogniska. Wiersze wybrane*, 2014

Dariusz Sośnicki (ur. 1969 w Kaliszu)

Nagrody literackie:

- Nagroda Czasu Kultury (1994) za tom *Marlewo*
- Wyróżnienie Jury Nagrody im. Kazimierzy Iłakowiczówny (1994)
- Nagroda Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych (2002) za tom *Symetria*
- Medal Młodej Sztuki (2003) za tom *Symetria*
- Nominacja do Nagrody Literackiej Gdynia w kategorii Poezja (2015) za tom *Spóźniony owoc radiofonizacji*

TLK STAROSTA. ODCINEK WARSZAWA – ZIELONA GÓRA

Jadą z Białegostoku, tata w marynarce,
syn pod ścisłą kontrolą, córka nad córkami,
mama o wszystko pyta, lecz chyba przez grzeczność.

Jadą do Poznania. I przez rurkę z kremem
tato przeciąga słowa, zaraz z nich ulepi
jedyną odpowiedź. A życie? Czy jest obok?

Czy spokojnie czeka? W prześwitach i na stykach?
Chwilowo niedostępne, w cieniu słów i słów?
Tak, tak, chwilowo – nie byłoby źle.

Z tomu „*Spóźniony owoc radiofonizacji*”

MARIUSZ GRZEBALSKI (ur. 1969 w Łodzi)

Poezje

- *Negatyw*, 1994
- *Widoki*, 1998
- *Drugie dotknięcie*, 2001
- *Słynne i świetne*, 2004
- *Pocałunek na wstecznym* 2007
- *Niepiosunki*, 2009
- *Kronika zakłóceń. Wiersze zebrane 1994-2010*, 2010
- *W innych okolicznościach*, 2013
- *Dziennik pokładowy. Wybór wierszy*, 2015

MARIUSZ GRZEBALSKI

Nagrody

- 1994 - Nagroda literacka im. Kazimierzy Iłakowiczówny (za zbiór wierszy *Negatyw*),
- 1997 - Nagroda Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek (za zbiór *Ulica Gnostycka*),
- 2001 - Nagroda Ericha Burdy,
- 2014 - Wrocławska Nagroda Poetycka „Silesius” za najlepszą książkę poetycką roku 2013 za zbiór *W innych okolicznościach*

Obce jabłonie

Czwarta nad ranem, nie mogę spać –
czytam wiersz o cmentarzu,
na którym rosną jabłonie,
jem zimne gazpacho.

Kiedyś jedliśmy głównie kartoflanę,
rosół, ogórkową, pomidorówkę –
same pożywne zupy,
ale nigdy gazpacho.

Teraz, kiedy mam wszystko
bez czego mógłbym się obejść,
zastanawiam się, kiedy było to kiedyś
i kim byli tamci my.

Stoję na cmentarzu między obcymi jabłoniami –
czekam na nas, żebyśmy znów się nie minęli.
(ze zbioru *Obce jabłonie*, 2019)

Radosław Jurczak (ur. 1995)

- Wyróżniony w konkursie o Nagrodę im. Kazimierzy Iłakowiczówny 2016 za najlepszy poetycki debiut roku za tom *Pamięć zewnętrzna*
- Wrocławska Nagroda Poetycka „Silesius” 2017 w kategorii debiut roku

TRZY WIERSZE O LOGICE MODALNEJ

Premierowy zestaw wierszy Radosława Jurczaka.

- 1. $P \Rightarrow \Diamond P$
RÓWNO 490 LAT TEMU HERMAN CORTEZ ZAJĄŁ STOLICE PAŃSTWA AZTECKIEGO. JEST 19.12.2017, ODA ELEKCYJNA NA WYBOR DONALDA TRUMPA NA 45. PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI.
- 2. $\neg \Box \neg P \Rightarrow \Diamond P$
RÓWNO 50 LAT TEMU UMARŁ STEVE JOBS. JEST 5.10.2061, TRZECIE POKOLENIE KOMPUTERÓW IBM WATSON UCZY SIĘ MOWIC.
- 3. $\Box P \Rightarrow P$
RÓWNO ROK TEMU UMARŁ DAVID BOWIE. JEST 10.01.2017, WŁASNIE SPACYFIKOWANO ALEPPO.

Marta Podgórnik

(ur. 1979)

Dzieła wybrane:

- *Próby negocjacji* (1996)
- *Paradiso* (2000)
- *Długi maj* (2004)
- *Opium i Lament* (2005)
- *Dwa do jeden* (2006)
- *Pięć opakowań* (1993-2008) (2008)
- *Rezydencja surykatek* (2011)
- *Zawsze* (2015)
- *Zimna książka* (2017)
- *Mordercze ballady* (2019)
- *Przepowieść w ścinkach* (2020)

Urszula Zajączkowska

(ur. 1978)

Dzieła wybrane

- *Atomy* (2014)
- *minimum* (2017)
- *Piach* (2020)

Nagrody literackie:

- **2015** - wyróżnienie XI Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Złoty Środek Poezji” na najlepszy debiutancki tom poetycki roku 2014
- **2020** - Nagroda Literacka Gdynia za tom esejów *Patyki, badyle*

Urszula Zajączkowska

kropla

Opada kropla na liść,
a ja,
mierzę jej
napięcie,
całkiem powierzchniowe
i hydrofilowość liścia,
prędkość opadania
i procent zwilżania.
I wcale nie widzę,
że tu, teraz
kropla
opada na liść.

umyj ręce

umyj ręce mówię dziecku
bawiłaś się w ziemi,
w ziemi kamienie czekają,
z ziemi wyrastają pnie,
ziemia ciepła,
ziemia wilgotna,
w ziemię schowam
siebie.
umyj ręce

Julia Fiedorczuk (ur. 1975)

Twórczość poetycka

- *Listopad nad Narwią* (2000)
- *Bio* (2004)
- *Planeta rzeczy zagubionych* (2006)
- *Tlen* (2009)
- *tuż-tuż* (2012)
- *Psalmy* (2017) - Nagroda Poetycka im. Wisławy Szymborskiej 2018 oraz nominacja do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej „Silesius” 2018

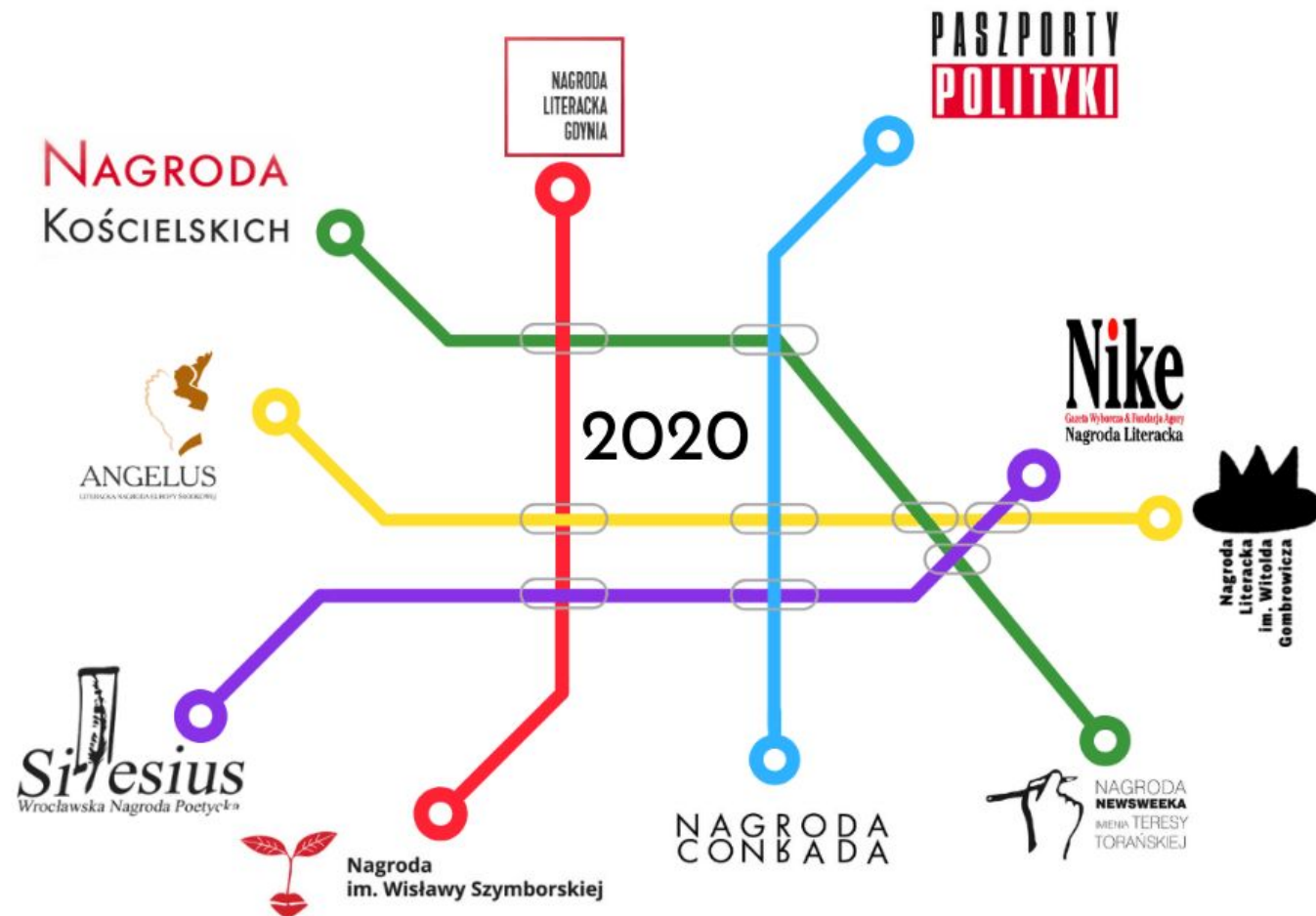
Julia Fiedorczuk

Po

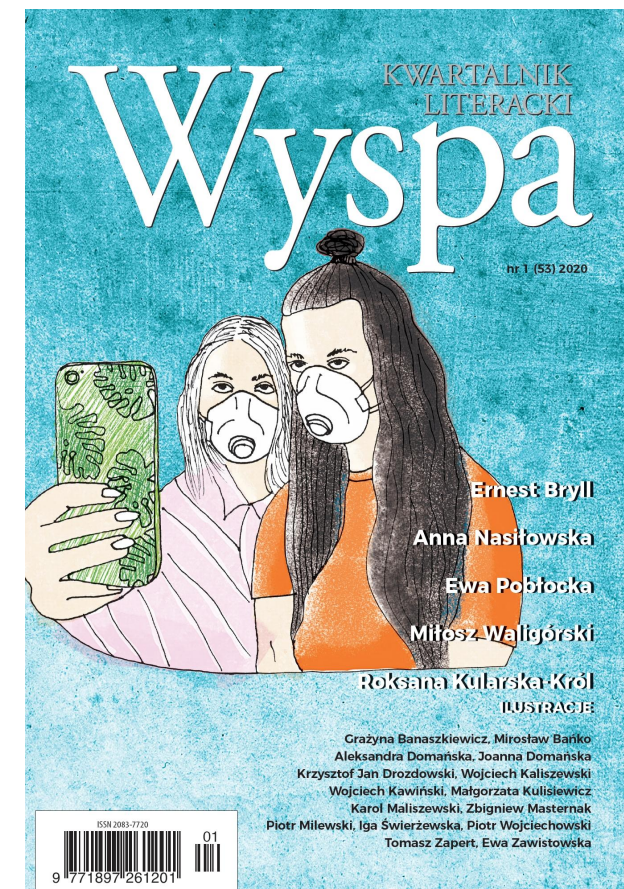
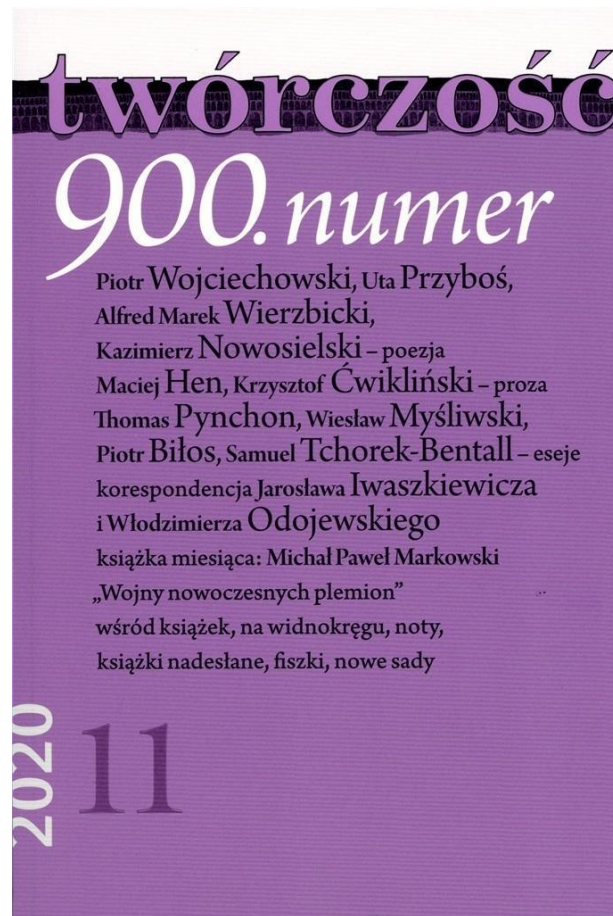
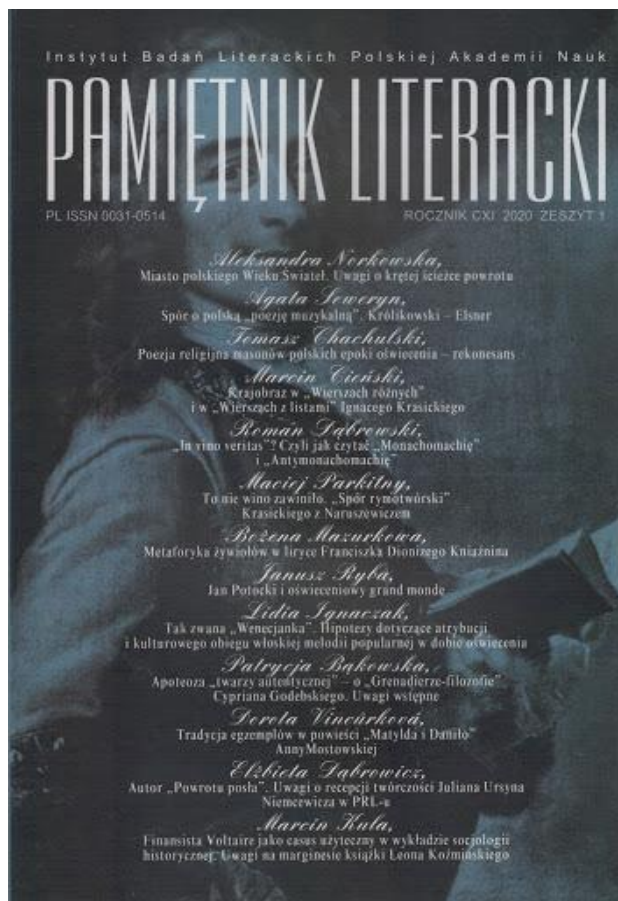
Gładkie morze jak kawałek szkła w tej dłoni
która rozsypuje piasek pulsujących gwiazd.
Albo nie ma dłoni: dziki oddech słońca, czułe ciało ziemi
pod stopami tych, co nie widzą gwiazd.

Czułe ciało ziemi pod stopami brzoź,
zamrożone gwiazdy na rzęsach jeziora.
Gładkie morze jak kawałek lodu na języku tego
kto umiera zimą.

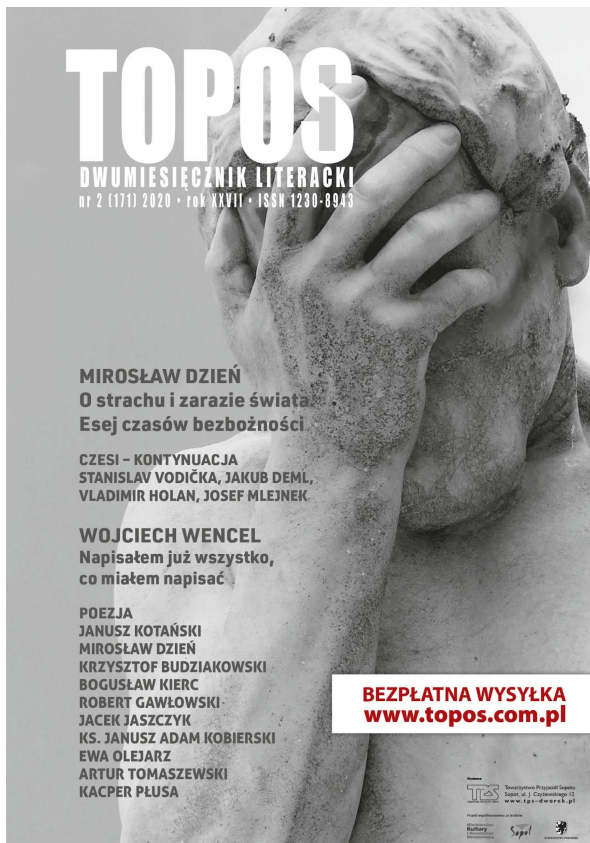
Niebo szumnie spada na zimowy las.
Pomyśl: siedmiu jeźdźców jak siedem barw tęczy.
Albo nie ma jeźdźców: twoja krew pulsuje i nabiera barw.
Pomyśl: kropla twojej krwi na śniegu.
Garść zielonych szkiełek w ciepłej rączce dziecka.

Najważniejsze polskie nagrody literackie 2020

Czasopisma literackie

TOPOS
 DWUMIESIĘCZNIK LITERACKI
 nr 2 (1171) 2020 • rok XXVII • ISSN 1230-8943

MIROSLAW DZIEŃ
 O strachu i zarazie świata
 Esej czasów bezbożności

CZESI – KONTYNUACJA
 STANISLAV VODIČKA, JAKUB DEML,
 VLADIMÍR HOLAN, JOSEF MLEJNEK

WOJCIECH WENCEL
 Napisałem już wszystko,
 co miałem napisać

POEZJA
 JANUSZ KOTAŃSKI
 MIROSLAW DZIEŃ
 KRZYSZTOF BUDZIAKOWSKI
 BOGUSŁAW KIERC
 ROBERT GAWŁOWSKI
 JACEK JASZCZYK
 KS. JANUSZ ADAM KOBIERSKI
 EWA OLEJARZ
 ARTUR TOMASZEWSKI
 KACPER PŁUSA

BEZPŁATNA WYSYŁKA
www.topos.com.pl

Wydawca: Towarzystwo Przyjaciół Sztuki
 Solec ul. J. Cypryńskiego 11
 www.tps-olka.pl

nr 4 (12) | 2020 | Kraków
 cena 10 zł (w tym 8% VAT)
 ISSN 2544-8447
www.czasliteratury.pl

czas
 LITERATURY

WALDEMAR BAWOŁEK | KOSMOS SOKRATESA | KENNETH GRAHAME
 ROBERT RYBA RYBICKI | SYLWIA CHUTNIK | GROŹNY RECYDYWISTA
 TOMASZ RÓŻYCKI | KONKURS MŁODEJ POEZJI | BIANCA BELLOVÁ

a 4
 (162) 2020

akcent
 literatura i sztuka • kwartalnik

Zbiorowe nieszczenia w dziejach Europy, Polski i Lublina
 (J. Lewandowski) • R. Małynowski, O. Pokrowska, P. Koziol –
 opowiadania • Jak zapożyczenia wpływają na polski obraz świata
 (J. Bartmiński) • Marian Makarski – architekt, malarz, pisarz •
 Krajobraz z krakiem. 50 lat Sceny Plastycznej KUL (M. Jankowska)
 • R. Chojnacki, A. Piłszewska i inni – wiersze • Janusz Kukliński
 – poeta, przyjaciel Edwarda Stachury • Kawalerowie maltańscy
 w polskiej perspektywie (A. Broż) • Jubilaci – István Kovács
 i Bohdan Zadura • J. Mizińska o poezji Danuty A. Kurczewicz
 • I. Hofman o biografii Konstantego A. Jeleńskiego
 • T. Dostatni – Praga według Mariusza Szczygła

Czasopisma literackie

Najnowsze kierunki literackie: Neolingwizm

Manifest Neolingwistyczny v. 1.1

autorzy: *Marcin Cecko, Maria Cyranowicz, Michał Kasprzak, Jarosław Lipszyc, Joanna Mueller*

Mleko wykipiało, sztandar wyłopotał. Nie jesteśmy poetami. Zsyłamy do piekła wiersze różniące się od życia tylko biegunką enterów, wiersze pamiętniki i wiersze piosenki.

Czas po raz kolejny uwolnił słowa. Zsyłamy do piekła wiersze. Jest tekst.

Przestrzeń Wittgensteina ważniejsza od Przestrzeni Graffenberga. Nie będziemy się pastwić nad językiem. Będziemy się nim paść, będziemy się z nim kochać i brać go od tyłu. Z zaskoczenia. Nie ma innych tekstów niż językowe, nie ma innego świata niż językowy. Rzeczywistość jest konstruktem intelektualnym, co nie znaczy, że jej nie ma.

Bomby produkowane są przez inżynierów, choroby produkowane są przez lekarzy.

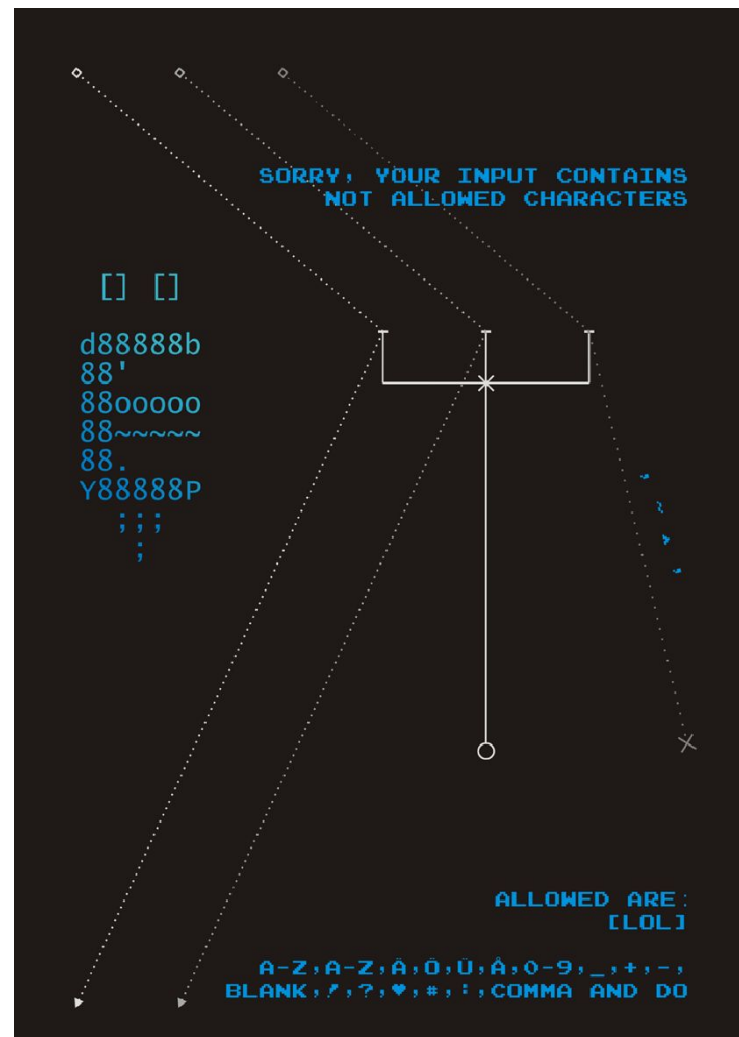
Ludzie są maszynami do pisania. (Re)produkcja świata trwa. Fizyczność jest informacją.

3.3 Gbp danych. Wszystko z zer i jedynek. Z liter alfabetu w kodzie ASCII.

Najnowsze kierunki literackie: Poezja cyfrowa

Leszek Onak

Łukasz Podgórní